Št. 3. Maribor, dne 16. januarja 1908. Tečaj XLII.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

VOLILCI

celjskega, vranskega, gornjegrajskega, šmarskega, konjiškega in laškega sodnega okraja.

Zopet vas kliče dolžnost dne 23. januarja na volišče, da si izberete v kmečkih občinah poslanca za deželni zbor namesto obolelega dr. Dečka. Sami ste si na zaupnem shodu v Celju dne 30. decembra preteklega leta izbrali moža, katerega spoznate za sposobnega, da vas zastopa v deželnem zboru. Ta mož je

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinjski dolini

Na mnogoštevilnih shodih se vam je od vas izbrani kandidat predstavil ter vam razvijal načrt svojega delovanja, ako bode izvoljen. In kjerkoli ste slišali ta njegov načrt, izjavili ste se za svojega kandidata ter rekli: Naš poslanec mora biti

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinski dolini.

Nasprotni mu kandidat je postavljen od celjskih liberalnih odvetnikov in koncipientov ter od liberalnega učiteljstva. G. Terglava so si izbrali kmetje iz volilnega okraja sami ter ga proglasili svojim kandidatom.

Na shodih je liberalni kandidat že dovolj jasno pokazal, da je in mora biti sluga liberalnega učiteljstva, ki vedno bolj izrablja naše slovensko ljudstvo v svoje sebične namene.

Kandidat katoliških slovenskih kmetov pa bo tudi v šolskem vprašanju stal ob strani kmetov ter zastopal njihovo stališče.

Volilci!

Dne 23. t. m. vam je torej izbirati, ali hočete poslanca, ki bo zastopal liberalno učiteljstvo, ali pa poslanca, ki bo zastopal kmečke koristi. In tak kmečki poslanec bo

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinski dolini.

Pridite torej, katoliško-narodni kmetje dne 23. t. m. vsi na volišče in oddajte svoje glasove za moža, kojega program je katoliški, slovenski, kmečki, ki stoji neomajeno na stališču Slovenske kmečke zveze. G. Terglavu lahko in z mirno vestjo zaupate svoje težnje. On je izmed vas in bo za vas. Naj živi torej naš kandidat.

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinski dolini.

Kandidatura Alojzija Terglav v laškem okraju povsod z navdušenjem sprejeta!

Po klavernih shodih protikandidata Zdolšeka vršili so se v nedeljo dne 12. t. m. v Laškem trgu v pivnici zjutraj ob 8. uri, v Loki pri Zidanem mostu ob ½12. uri in v Dolu pri Hrastniku ob 3. uri popoldne krasni shodi kandidata Terglava, polni navdušenja za Kmečko zvezo. Govorila sta kandidat Terglav in državni poslanec dr. Benkovič. Kandidatura se je povsod soglasno in navdušeno sprejela in poslancu dr. Benkoviču izrekla zaupnica. Udeležba je bila povsod prav velika.

Na Dolu se je ob enem osnoval krajni odbor Slovenske kmečke zveze.

Na Loki je par socialdemokratov hotelo prekričati dr. Benkoviča, ki je govoril o svojem glasovanju zoper uvoz inozemske živine, toda utihnili so, ko so par debelih slišali in so jim zborovalci žugali, da jih na hladno postavijo.

Kandidat je mirno in trezno razvijal svoj program; dr. Benkovič je govoril o nalogah zadnjega in bodočega zasedanja državnega zbora.

Politični ogled.

— **Koroško.** Dne 12. t. m. se je vršil v Celovcu občni zbor Krščansko-socialne zveze za Koroško. Začrtali so si program za prihodnje delovanje. Naglašala se je tudi potreba ustanovitve Kmečke zveze. V kratkem se priredi v Celovcu socialni in zadružni tečaj. Leta 1909. se bo bržkone priredilo veliko zborovanje S. K. S. Z. na Koroškem. Na Koroškem se je začelo krepko in nadepolno delovanje!

— **Kat. stranka na Češkem.** Na strankarskem shodu katoliško-narodne stranke v Pragi 5. in 6. januarja t. l. je bilo jako živahno. Predsedoval je državni poslanec dr. Horsky. Izrekli so se za to, da se organizacija izvede po školijah, za katere se izvolijo izvrševalni odbori. Za deželnozborske volitve se sklenili postaviti kandidate v vseh okrajih, kjer je količkaj upanja na uspeh.

— **Starostno zavarovanje.** Industrijski svet se je te dni posvetoval o zavarovanju za starost in onemoglost. Sklenilo se je, da se priklopijo zavarovanju vsi domači delavci, da se zavarujejo za slučaj bolezni tudi začasni delavci in da so prosti zavarovanja uslužbenci s plačo nad 3600 K. Pravico do zavarovanja dobe tudi poljski delavci, za kar veljajo posebna določila. Za slučaj nezgode se morajo zavarovati tudi mladoletni delavci. Sprejela se je tudi resolucija glede zavarovanja malih kmetov in obrtnikov.

Mala politična naznanila.

Dne 11. januarja. Delegacije se snidejo dne 27. januarja. — V italijanski Abesiniji so nastali nemiri. — Iz Feca v Maroku se poroča, da so

Podlistek.

Kmečki kralj Matija Gubec.

Iz hrvatskega **Marko Krajnc.**

(Dalje.)

Vi se torej zaklinjate, reče Gubec ostro mlademu Gregorijancu, dobro; pustite mi tri, štiri dni, da vso stvar razmislim; potem pošljem po katerega vaših ljudi, da mu povem, kako in kaj.

Dobro! Za tri dni! Zdaj pa lahko noč, Mato, se poslovi Štefan, stisne kmetu roko in odjezdi. Topot konjskih kopit se kmalu izgubi med bregovi.

Gubec pa je sedel še dolgo v noč pod orehom, roke uprte ob kolena, obraz v dlaneh ter razmišljal o bodočih dneh.

Med tem pa je hitel Jurov stric Andrej Mogaič na Susjed, da pride še isto noč pred grajščaka.

III.

„Prišel sem, da opomnim vaše gospodstvo, da je Juro Mogaič slobodnjak!“

Ko pride drugi dan Matija Gubec v vas pod Susjedom, vidi v vasi mnogo konj, privezanih k drevesom, okoli njih pa čudno gručo ljudi, sami Tahovi vojaki konjeniki iz raznih krajev in v najrazličnejši opravi. Neka postarna ženica mu začne jokaje tožiti, kaka nadloga so ti ljudje za vas. Pri nobeni hiši ni ne goske, ne piščeta več, vse so spravili ti gladovniki; dekle ali pa mlada žena pa se niti čez prag ne sme pokazati.

Pravili so mu tudi, da jo mahne Tah v par dneh s četo na Ogrsko, pa da misli vse neoženjene fante s silo vtakniti med konjenike.

Gubca močno zazebe pri zadnji vesti in poda se naravnost proti gradu.

Že od daleč mu pridoni na uho glasen krik in psovanje kmetov in vojakov, ki so begali semtertje po grajskem dvorišču.

Sredi dvorišča je stal postaren mož srednje velikosti, kratkih rok in kratkih nog, a sicer silno žilave in krepke rasti.

Debela glava, zasajena med široka pleča, mu je posuta z belimi, kakor volna mehkimi lasmi. Obraz mu je ves rdeč in surov, nos tumpast, nosnice široke, ustne debele, brada bela ko sneg, brki pod nosom dolgi in gosti. Majhne, nekoliko zaprte oči zro bodeče in zlobno v svet. Na divjem obrazu mu kroži neprestano zločest nasmeh.

To je grajščak Franc Tah!

Desno roko je bil vtaknil v zeleno suknjo, v levici pa drži za hrbtom bič. Široko razkoračen gleda, kako kroti njegov sin Gavro besnega konja.

Nekoliko proč od grajščaka stoji več kmetov z odkritimi glavami in žena srednje starosti z detetom na roki; debele solze ji polzejo po velem, potrtem obrazu.

Konj se je vzpenjal kakor sam hudič, a mladič je sedel na konju kakor bi ga prilepil. S satanskim zadovoljstvom se obrne stari Tah k bližnjemu kmetu, pa ga vpraša:

To je tvoj konj? Odkod pa imaš ti takega konja?

Ugrabil sem ga Turčinu v zadnji vojski, ko sem služil kot konjenik pri banu.

Čemu pa je tebi tak konj? Saj to ni za kmeta! Izkažem ti milost: Tega konja zajašem jaz, ko gremo v Kanižo!

Ali vaša milost!

Ni besedice! Pod noge in hvali Boga, da si še živ!

Nesrečni kmet, tako tolovajski oropan najboljšega konja, ki ga je imel, žalostno povesi glavo in odide ves potrt, dobro vedoč, da tu ni več pomoči.

Zdaj pristopi k Tahu žena, ki smo jo prej videli z detetom v roki, še vedno plakajoča.

Milost vaša! Jaz sem Marušička iz Zaprešiča; vaši hlapci so me oropali vsega mojega ubogega imetja; zdaj sem brez kruha, gola in bosa. In vse je bilo moje.

Kaj, tvoje? Nič ni tvoje! — A res, zdaj se spomnim! H gospe Uršuli si idi zopet po rejenega vola!

Ta hip se zaleti Gavro s konjem proti Marušički in gotovo bi jo podrl z detetom vred na tla, da ni priskočil naglo Gubec na mesto in zgrabil konja za uzdo. Stari Tah osupne pa vpraša kmeta:

Kdo si ti?

Matija Gubec iz Zgornje Stubice.

Gubec? Gubec? Oni kmečki Bog, moj podložnik? pripomni porogljivo Tah.

Podložnik gospode stubičke, odgovori Gubec kratko in mirno.

Slišal sem, da znaš biti ohol; nisem še te videl. Kake milosti želiš?

Nikake milosti nisem prišel prosit, temveč pravice iščem.

Kmet — pa pravico?

Da! Čul sem, da vaša milost vpisuje fante v vojake in da je vpisan tudi Juro Mogaič iz Stubice. A on je slobodnjak in dolžen je iti na vojsko samo, če ga kliče ban, — pa se zdaj ženi.

Kaj pa tebe ta fant briga?